SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 366/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti MACKONTROL engineering, s. r. o., Ondavská 32, Prešov, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Vladimírou Houdek Běhalovou, Brezová 10, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 17 Co 7/2017-490 z 23. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti MACKONTROL engineering, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. mája 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti MACKONTROL engineering, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 20 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 Co 7/2017-490 z 23. januára 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu bol účastníkom konania o zaplatenie sumy 10 224,90 € proti žalovaným [redacted] a [redacted] (ďalej len „žalovaní“). Sťažovateľ sa v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14 C 115/2011 domáhal zaplatenia sumy 9 788,84 € za vykonané rekonštrukčné práce a sumy 436,06 € z titulu bezdôvodného obohatenia žalovaných. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *„Žalovaní žiadali žalobu zamietnuť. Tvrdili, že z dôvodu stavebnej činnosti právneho predchodcu žalobcu, ktorý realizoval nadstavbu bytového domu, došlo k vzniku škody a právny predchodca žalobcu ich byt nerekonštruoval, iba odstraňoval vzniknuté škody, ktoré mal povinnosť odstrániť. V priebehu konania žalovaný v 1. rade uznal nárok žalobcu na zaplatenie sumy 436,06 €.“ V konaní bol vypracovaný znalecký posudok znalkyňou* [redacted] *z odboru stavebníctva, odvetvia pozemných stavieb, odhadu hodnoty nehnuteľností, odhadu hodnoty stavebných prác č. 6/2013 (ďalej len „znalecký posudok“).*

Okresný súd rozsudkom č. k. 14 C 115/2011-462 z 19. októbra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol, že žalovaní zaplatia sťažovateľovi sumu 477,19 € (sumu 436,06 € vyplatila poisťovňa žalovaným z titulu náhrady škody a sumu 41,13 € ako cenu za montáž presvetľovacieho okna) s ročným úrokom z omeškania 9 % od 18. mája 2011. Okresný súd rozsudok odôvodnil tak, že znalecký posudok bol pre rozhodovanie nepoužiteľný.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom namietal najmä to, že okresný súd nepostupoval v zmysle § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a preto sťažovateľ až do doručenia rozsudku okresného súdu nevedel, že okresný súd bude považovať znalecký posudok za nepoužiteľný.

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí časti žaloby. Zo sťažnosti vyplýva, že krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „podstatné bolo položkovite zistiť, či jednotlivé právnym predchodcom fakturované úkony majú súvis s odstraňovaním škôd alebo s rekonštrukciou bytu žalovaných. Je pravdou, že prvoinštančný súd sa snažil tieto okolnosti zistiť zo znaleckého posudku... [redacted] *presne položkovite jednotlivé úkony nevyčíslila, len sa obmedzila na konštatovanie sumáru bez bližšieho odôvodnenia. Vada tohto posudku nebola odstránená ani jej výsluchom pred prvoinštančným súdom a napriek tomu, že odvolací súd naznačil nevyhnutnosť zistenia týchto skutočností a preukázanie tejto skutočnosti, žalobca na to nezareagoval a nenavrhol žiaden dôkaz svedčiaci o tom, že činnosť ktorú vykonal v byte žalovaných... sa týka práve realizácie rekonštrukčných prác."*

4. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho základných práv došlo najmä svojvoľným, arbitrárnym a nesprávnym hodnotením znaleckého posudku zo strany okresného súdu aj krajského súdu. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom: „1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy SR a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/7/2017-490 dňa 23.01.2018 p o r u š e n é bolo.

2. Základné právo sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co/7/2017-490 dňa 23.01.2018 p o r u š e n é bolo.

3. Ústavný súd zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co/7/2017-490 zo dňa 23.012018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania..."

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 88/07, II. ÚS 18/2018).

7. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu

zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

8. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

III.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu

9. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, odôvodňujúc to tým, že zo znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že nárok sťažovateľa na zaplatenie

rekonštrukčných prác vykonaných v byte žalovaných je dôvodný. Sťažovateľ porušenie svojich práv odvíja aj od tvrdenia, že okresný súd nepostupoval v zmysle § 181 ods. 2 CSP.

10. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či krajský súd napadnutý rozsudok primeraným spôsobom odôvodnil a či ho nemožno považovať za arbitrárny, a teda z ústavného hľadiska za neakceptovateľný a neudržateľný.

11. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Žalobca namietal odňatie práva konať pred súdom, keď prvoinštančný súd nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP. Je pravdou, že prvoinštančný súd nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP. Prvoinštančný súd neuviedol stranám sporu počas konania... ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré súd považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná a taktiež neuviedol svoje predbežné právne posúdenie veci. Opomenutie aplikácie § 181 ods. 2 CSP vydaním rozhodnutia vo veci samej sa konvaliduje. V rozhodnutí o veci samej prvoinštančný súd svoje názory oznámil a tým zhojil tento procesný nedostatok a prípadné odňatie práva na spravodlivý súdny proces stranám sporu. Preto tento dôvod odvolací súd nepovažuje za dôvod, pre ktorý by bolo potrebné napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

... žalobcovia namietali, že prvoinštančný súd nemal dostatočne preukázané, či došlo alebo nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o dielo... Ako podstatnou v celej záležitosti, a to je potrebné poukázať aj na predchádzajúce zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu č. k. 17Co 269/2015-430 zo dňa 22.3.2016 na strane 7, je okolnosť, aby bolo položkovite zistené, či jednotlivé fakturované úkony právneho predchodcu žalobcu majú súvis s odstraňovaním škôd v súvislosti so zatečením domu a bytu, alebo v súvislosti s prácami nad rámec odstraňovania škôd, teda rekonštrukciou bytu, vylepšením jeho pôvodného stavu.

Je pravdou, že prvoinštančný súd sa snažil tieto okolnosti zistiť zo znaleckého posudku... [redacted] *presne položkovite jednotlivé úkony nevyčíslila, len sa obmedzila na konštatovanie sumáru, bez bližšieho odôvodnenia. Vada tohto posudku nebola odstránená ani jej výsluchom pred prvoinštančným súdom a aj napriek tomu, že odvolací súd naznačil nevyhnutnosť zistenia týchto skutočností a preukázanie tejto skutočnosti, žalobca na to nezareagoval a nenavrhol žiaden dôkaz svedčiaci o tom, že činnosť, ktorú*

vykonali v byte žalovaných a ktorú vyfakturovali vo faktúre č. 217/2009, sa týka práve realizácie rekonštrukčných prác bytu žalovaných, teda prác, ktoré predstavujú nad rámec plnenie, teda plnenie nad rámec odstraňovania škôd.

To, že súd už nevykonal dôkazy z vlastnej iniciatívy, nie je možné hodnotiť v neprospech žalobcu. Dôkazné bremeno tak, ako to uviedol prvoinštančný súd, bolo na strane žalobcu, aby preukázal, ktoré jednotlivé uplatnené položky (ktoré žalovaní tvrdili, že všetky sa týkali opráv bytu, nie rekonštrukčných prác, a teda dohody o zlepšení kvality bývania a dohody o dielo), sa týkali rekonštrukčných prác a boli vykonané nad rámec uvedenia bytu do pôvodného stavu (odstránenie škody). Prvoinštančný súd nebol povinný takéto dôkazy vykonať už aj s poukazom na to, že chránenou stranou v spore bol spotrebiteľ, teda žalovaní, nie žalobca.

Nič nebránilo žalobcovi, aby v priebehu prvoinštančného konania navrhol dôkaz na zistenie rozsahu vykonaných prác z titulu rekonštrukcie alebo nad vykonané opravy bytu žalovaných.“

12. Ústavný súd poukázaním na obsah citovaného odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v konaní nastolil. V napadnutom rozhodnutí vysvetlil skutkové aj právne okolnosti opodstatňujúce jeho rozhodnutie. Z napadnutého rozhodnutia je tiež zrejmé, ako sa krajský súd vysporiadal s tými z argumentov sťažovateľa, ktoré mali pre rozhodnutie podstatný význam.

Skutočnosť, že sa sťažovateľ so závermi všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe založiť odôvodnenosť ústavnej sťažnosti (m. m. I. ÚS 10/2012), a preto je potrebné sťažnosť v tejto časti považovať za zjavne neodôvodnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu

13. Sťažovateľ porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu odvíja od porušenia základného

práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces a v sťažnosti uviedol: *„Nesprávnym rozhodnutím súdu, súd pripravil sťažovateľa o sumu takmer 10 000,-eur, čo sa v podnikaní žalobcu negatívne prejaví.“*

14. Ústavný súd uvádza, že ochranu vlastníckeho práva poskytujú všeobecné súdy, a preto je právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu tomuto základnému právu v zásade vylúčená. Poskytnutie ochrany tomuto základnému právu by prichádzalo do úvahy na úrovni ústavného súdu v prípade zistenia porušenia základného práva na súdnu ochranu (m. m. II. ÚS 140/05).

15. Pokiaľ sťažovateľ porušenie svojho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy odvíja od porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k porušeniu uvedených práv, je preto celkom prirodzené, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, preto aj v tejto časti bolo treba jeho sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2018